

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; magyar tud. társ. hivatalos közlemény; felszólítás a Pesten állítandó reform. főiskola tárgyában; budapesti énekiskola; kisdedovó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület; Komárommegye: utlevelek magyar nyelven szerkesztése, észrevételek az új bankjegyek iránt, elégtelenség a dunabalti vasút-építés akadályoztatása miatt, vegyesházassági ügy, a nemzetiség Trencsénymegyében megsértve, magányügyek és megyei levelezések, 's a t.; Turóc megye: vegyesházassági ügy, 's a t.; Zala megye: a közbátorságra ügyelő választmány jelentése, megyei levelezések, 's a t.; őszinte válasz a p. hírlap 95^{ik} számában megjelent Vasardemegye közgyűlési részleteinek egyoldalú leírására; halálozási hírek; válasz a szabad kutyalopás iránt; figyelmeztetés a folyvást fönálló akasztófák eltörlésére nézve; Sárospatak örököségi ügye; eperiránt; Izabella királynénak völgyéne akad; Salvandy Madridot csakugyan elhagyta; 's a t.) Anglia (Londonban tartózkodó németek jellemzése; széppairkamra viták a választmány iránt; részletek a porosz király elfogadtatására; 's a t.) Franciaország (adatok a moszkai kormány rendszerről Lengyelországban. Poroszország (a kölni viszályok kiegyenlítése; 's a t.) Khina (Amoy sziget az angolok elfoglalták; 's a t.) Olaszország (tisztelgések a p. romai és sz. pétervári udvar közt; 's a t.) Cserkeszföld (a moszkai táborozás szerencsétlenül ütött ki; 's a t.) Külföldi elegy. —

Magyarország és Erdély.

Ő. es. k. ap. fős. Tursky August János lovagot dalmáciai parancsnokká s altábornokká egyszermind titkos tanácsossá; gróf Cerini Alajost, b. Mylius Ferenczet, b. Reisenfels Gáspárt, gr. Pográcz Istvánt, és hídvégi gr. Nemes Vinczét, a teréziai lovagakademia növendékét es. k. nemes apródokká; a munkácsi görög egy. káptalan örkanonokjává Csopely Tódort, iskolai kanonokká Zombory János huszti plébánost, kanצל. kanonokká Popovics János tokaji plébánost, egyszerű kanonokká Lindisinczy Sándor, papi-növendékházbeli gyóntatót legkegyel. kinevezni; színei Merzse László, eperjesi váltó-áltörvényészi elnököt udv. tan.; b. Mengeny vasas ezrednek lovaskapitányát gr. Degenfeld-Schomburg Adolfot es. kamrás czimmal méltóztatott felruházni. Marosújvárott másod-aknatiszti hivatalra Gyöngyösi Károly, erdélyi sóbánya-igazgatóság irtok alkalmaztatott, a budai postaigazgatóságnál megürült járulnokságra pedig Mottoni Zsigmond gyakornok.

A kir. erdélyi ud. kanצל. Shuster Jánosnak a megyesi ágostai tanoda rendes tanítójának Erdélyben a koppenhágai éjszaki régiségek társaságától kapott r. tagu oklevél elfogadhatását megengedte.

Magyar tudós társaság. Az író közönség ezennel figyelmessé tétetik, a magyar akademia XII. nagygyűlése által kihirdetett következő jutalomtélételekre: I. Nyelvtudományi: Fejtessenek ki a magyar szókötés szabályait, névszerint: 1) adassanak elő a beszédrészek ebbeli sajátosságai; 2) a szórend szabályait, vagy is: mi sorban kell az egyes mondatok szavainak állani 's e sorozat szerint, mellyik bir nyomosító erővel, 's mellyik nyer nyomatosságot; 3) a szóviszony szabályait, vagy: milly vonzattal vannak az egyes mondat szavai egymásra, 's e vonzat szerint, milly ragozási változásokat szenvednek. A szabályok mindenütt példákkal világosíttassanak. II. Philosophia: Fejtessék ki a szépnem és fenségesnek elmélete, felvilágosítva az ebbeli bölcsesétek (philosophemák) 's szépművészetek történetéből. Ide járul III. a drámai jutalom, mellyért ez évben egyedül vigjátékok vihatnak. Mindenik rendű pályamunkák, mellyek máson mint magyar nyelven nem fogadtatnak el, (a mult évben is visszautasított egy, németül irt pályamű) beküldetésének változhatlan határnapja, mellyen túl, mint mult évben is történt, minden habár csak fél nappal is később érkező munka határozottan visszautasíttatik: martius 19ke 1842, minden azt, az írója nevérejtő jeligés lepe sé telt levéllel (a nyílt illy levél, mint tavaly is történt, bontatlanul elégettetik 's a munka, szerzője rendelkezése alá bocsátatik) a titoknok veszi által. A beküldött másolat, melly ki nem adatás esetében is az akademia levéltárában marad, a nélkül, hogy a szerző a munka sajátossági jogát elvesztené, idegen kézzel és tisztán írva, lapozva, 's kötvé küldessék. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját keze írása a szerzőnek, ez a jutalomtól elesik. A száz arany jutalomra érdemesített munkán kívül, még a másod, sőt harmad stb. karbelinek találandó is kiadhatatik, évenként szabandó díj mellett. Pesten 1842 jan. 23. D Scheffel F. titoknok.

A kisdedovó int. M. t. egyesület f. évi febr. 13kán délelőtti 10 órakor a n. casinoban közgyűlést fog tartatni, mellyre az illető t. cz. tagok szives megjelenése tisztelettel kéretik. A tanácskozás főbb tárgyai lesznek: 1) a végrehajtó választmány 1841dik évi munkálatiról előterjesztendő jelentés, 2) az 1840ki fő és 1841ki fő és főközpénztári megvizsgált számadásokról jelentés; 3) számadás-vizsgáló bizottsági választás a folyó évre; 4) az alapszabályok 8^{ik} pontjának a választottság által javasolt módosítása, 5) tisztújítás. Kelt Pesten, január 23kán 1842. Kaeskovics Lajos egyesületi titoknok.

(Hivatalos közlemény és felszólítás a Pesten állítandó ref. Főiskola tárgyában.) A célba vett főiskola tanítási rendszerére nézve mult évi júniusban tűzött, 's hírlapokban közhírré tett jutalomkérdésre készített pályairatok beküldésének határideje bezárólag f. e. martius 15^ö napjára levén határozva; a munkáikat még be nem küldött pályázók illően figyelmeztetnek, hogy azokat alulírottához a kitett napig annál bizonyosabban küldjék be; mivel a bármi okból netalán később érkezendő iratok semmi szín alatt nem fognak elfogadtatni. — A pályamunkák megbíráására, 's az 15^ö rendű 100, 's a 2^{ik} rendű 50 darab arany jutalmak oda-ítélésére a választmány tagjai közül helyettes elnök Fáy András, továbbá Dobos János, Fényes Elek, Fogarassy János, Nyáry Pál, Polgár Mihály és Török Pál urak titkos szavazattal választottak meg. — Az aláírási-ívek és adakozó-könyvecskék beküldésének határideje folyó évi józsef-napi pesti vásárra levén kiszabva, ez a t. cz. gyűjtőknek, egyeseknek, és községeknek azon figyelmeztetéssel hozatik emlékeztetőjökbe: hogy kik gyűjtő-íveiket már berekesztetteknek tekintik, azokat a kitett határidőre okvetlen beküldeni ne terheltesse. Mivel azonban több 's kivált távolabb helyről a választmány elnökéhez jelentések tétettek az iránt, hogy az aláírási-ívek 's könyvecskék (mellyek nagy része alkalom hiánya miatt már Pestről is későn küldethetett el) az egyes gyűjtőkhez, és községekhez még sokkal később érkez-

vén, ez okból a segedelem-gyűjtésre kitűzött határidőt keveslik: ennél fogva az iskolai választmány közhírré tétetni kívánja, hogy azon gyűjtők, kik még több aláírást remélnének, mint szinte azon közönségek is, mellyek — kivált a tavalyi szük termés miatt — lakosaiktól akár pénzben akár természetben beszedendő segedelmeket hosszabb időre halasztatni czélszerűbbnek vélnék, az aláírási-íveket és adakozó-könyvecskéket a választmánynak e részben teendő intézkedéseig tovább is olly móddal megtarthatják: hogy addigi gyűjtésük eredményéről fentisztelt Fáy András elnök urat f. é. józsef-napra minden esetre, alkalmilag vagy bérmentesen küldendő leveleik által tudósítani sziveskedjenek. — A már eddig beküldött kötelező ajánlatokból ítélve szép remény mutatkozik az üdvös vállalat sikerülendése iránt, mellyet ujabban éleszt azon kegyes, — 's ohajtjuk — általános részvét, mellyel hazánk nemes megyei 's a testvér Erdély a szent czél létesítésére segédkezet nyujtani méltóztatnak; kiknek is a választmány, valamint az egyes jóléteknél, és községeknek, — különösen megemlítve itt a bármely közhasznú intézetet buzgón pártolni szokott pesti zsidó közönséget is, — eddig kitüntetett buzgalmokért, az emberiség nevében hálataljes köszönetét nyilvánítja. Egyszermind kötelességének tartván a segedelmezések eredményit a részvevő közönséggel minél előbb tudatni, 's a szükséges ellenőrséget e kép nyilvánosan is fentartatni; közelebbi ülésében elhatározta, hogy mivel az aláírási íveket már eddig is sokan beküldötték, azért a többször említett józsef-vásári határ-időt be sem várva, az alapítók, és gyámolítók névsorának az aláírási rend szerint leendő kinyomatása hova hamarabb megkezdessék, 's fél és egész évenként folyvást a t. cz. közönséggel közöltessek. Nehogy azonban az egyházakhoz küldött könyvecskébe irt aprólékos adakozások és adakozók neveinek egyenkinti kinyomatása tömérdek költséget okozzon, 's magoknak ez apróbb segedelmeknek nagy részét czél ellenére föleméssze: azért ezen kinyomatandó iven az illető városok és helységek adakozó-könyvecskéiben foglalt segedelmeknek csupán összege fog kitétetni; ellenben az úgy nevezett főkönyvben, mellyet a választmány az iskolára begyűlő mindenemű segedelmek bejegyzése végett készített, az adakozó könyvecskéiben előforduló minden név, 's a legcsekélyebb adakozás is hitelesen be fog iratni abban mindenki által és akármikor megtekinthetés végett. Egyszermind pedig némi ellenőrség 's nagyobb hitelesség eszközlése tekintetéből az egyházak t. cz. előjárójai megkéretnek: hogy midőn a könyvecskéket beküldendik, az azokban gyűlt adakozásokat összeszámítani, 's legalább ketten aláírni, 's az összes segedelem mennyiségét jegyzőkönyveikbe is beírni ne terheltesse. Az iskolai választmány rendeletéből Pesten, 1842^{ik} évi januarius 20án Bajkay Endre választmányi jegyző.

(Énekiskola). A pestbudai hangszegyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskola részvényesei és gyámolói tisztelettel kéretnek, hogy a folyó évre járandó részvényöket intézeti pénztárnok Barabás Antal Pál urnál (váci és nagy-hidutca szegletén, a városi színház átellenében „a magyarhoz“ czimzett posztókereskedésben) befizetni méltóztatassanak. Jövő február elejétől kezdve a nyugtatványok az illetők számára házhoz is elfognak küldetni. M á t r a y Gábor m. k. énekiskolai igazgató.

Komárom, jan. 10kén tartott közgyűlésből. Első alispánunk elnökléte alatt, közép számu nemesség jelenlétében számbeadó (recapitulationalis) közgyűlés tartatván, érdekességet a gyűlésnek csak néhány megyei körlevél ígére; mert ollynemű mozgalmakról, mik politikai fejleményünk egypár korszerű indítványának előterjesztését czélozhaták — legkisebb tudomásunk sem volt; pedig szó a mi szó, de őszintén meg kell vallanunk, hogy habár az agitatio sujtó fegyverének morórát nem helyeseljük is, mellynek közvetve vagy közvetlenül sok megye köszönheti életjeleit: de nyomtalan szendergésnek, vagy tétlen negativitásnak még sem lehetünk baráti csupán azon elvből, mert az idő, ha hatóságunk életében ép termékenységi erő van, különben is megérlel bennünket; 's ezen számítás nem is rossz, és nagyon — mondhatnók — hidegen józan; de annál kevésbbé alkalmas némelly korigények és melegebb akarat felidézésére. I) Megyénknek a nm. h. tanácshoz történt előterjesztésére, miszerint kebeléből az utlevelek ezentul csupán magyar nyelven lesznek kiadandók, választolatott: hogy a közönség biztosítása tekintetéből megkivántatik, miszerint a cs. k. és olasz tartományokba szóló utlevelek egyedül latin v. magyar 's latinul adassanak ki; mellyre megiratni határoztatott, hogy tekintvén a RR. a' felsőbb rendeletek iránti tiszteletet, ez ügyben olly végzést állapítottak meg, miszerint a cs. k. tartományokba szolgáló utlevelek csakugyan magyar 's latin nyelven szerkesztessenek; de mivel szinte e megyén keresztül utazókra felügyelő tisztviselők (többeknek a gyűlés színe előtt tett nyilatkozása szerint), a német vagy olasz nyelvet nem értenék, viszonosságot követelni e megye is magát jogosítva érzi; és nyelven ellenkezőleg tehat, mint azt a p. hírlap levelezője már közlé, a megyei intézkedéseknél helyén

nem levő, hirtöntzések léteitől kísérve. 2) Gr. Eszterházy Miklós részéről a győri árva-intézetnél megszaporodott iskolai segély-pénzekre nézve a tatai urodalom által tett 's e' megvétől fölterjesztett ajánlatra szinte a nm. h. t. tanácstól válaszul adatott, hogy az említett urodalom az alapító végrendeleménye értelménél fogva, a' nevezett intézetre kirekesztőleg árvákat jelelvén ki, ajánlata mutatassék föl. 3) A' nm. h. tanács utján az új bankjegyek másolat-példányai közisméret végett megyénkhez is megküldtven, azok az illető járásokban köztudomásul adni rendeltettek; a' mennyiben pedig minden kétségen kívül volna, mikép a' bankjegyeknek rögtöni és oly gyakori változtatása, az apróbb jegyekhez szorult nép financiai életében nem kevés alkalmatlanságot, sőt hátramaradást is szülhetne: szó támadt az iránt, hogy e' tárgyban ö cs. k. felségéhez alázatos felírás intéztessek; de mivel ezen dolog különben is országos séremlül tekintethetnék, annak tárgyalása mindinkább közelgő országgyűlésre halasztott; 's itt sem áll tehát a' p. Hirlap' levelezőjének állítása, mintha e' tárgyban a' felírás csakugyan el is határozott volna. 4) A' csallóközi járásban a' dunamentében készített töltések védelmére szükséges sarkantyúk mineműsége, helyzete és száma meghatározása végett Tenczer Károly építész-kormányi mérnök kiküldetett, mi a' másod-alispáni hivatalnak ahoz alkalmazandó intézkedés végett kiadatott. 5) Nehogy az utazók, vagy levelezések fenakadjanak, a' megye az utak- és hidaknak jó karban tartására helyt. tanácsilag felszólítatik. b) Beöthy Zsigmond t. aljegyző, mint e' megyében megbízott tag-gyűjtő előterjesztésére, az iparegysületek, hazánk' iparosztályosai műfejleményét célzó igen korszerű ügye köz méltánlyattal fogadtatván, az aláírási-ívbe rögtön több diszes név iratott be, 's ugyanannak másolatpéldányai a' négy főszbiró urnak oly utasítással adattak ki, hogy járásainkban az ügy emelésére tagokat gyűjteni buzgókodjanak. 7) Tekintvén a' RR., hogy a' téli takarmányozás által a' marhatartás nagyobb költséggel jár, a' marhahus' árát 1 krral fölebbemeltetni határozta; e' szerint tehát a' marhahus 13, sertés 18, juh 10, nyers fagygyu 23, száraz 25, szappan 33, márt. gyertya 26, öntött 42 kr. 8) Pozsonymegye Rdei arról értesítének, hogy a' dunabalparti vasut, némely magányos érdekek hathatós befolyásánál fogva törvény ellenére még maig is akadályoztatik, minélfogva kénytelenek felírásban kérni hogy ö felsége parsacsoltatni méltóztassék a' törvénynek életbe léptetése végett, szükséges intézkedések megtételét; 's ezen levél mellett 9) hasonlóan ez ügyben Pestmegye levele is felolvastatván, ezen közpanasz a' KK. és RR-nél is aggodalmat szült, 's ö felségéhez alázatos felírás határozottatott. 10) Beregvgyének a' vándorkönyvek iránti isméretes levele elfogadtatott, 's ö felségéhez feliratik; 11) ellenben a' hónapnevek' magyarosítása iránti véleménye csak tudomásul; 12) Zólyom levele a' vegyes házasságok ügyében, miután az illynemű tárgyak már megyénkben is régebben megállapított törvényes procedurában vannak, csak tudomásul szolgált; 13) Borsodmegyének a' papijóságok fölösleges jövedelmét illető szinte isméretes levele az orsz. utasításokkal foglalkodó választmányhoz utasítottatott. 14) Olvastatott Trensény megyének levele a' megsértett nemzetiség ügyében egy tábornokot érdeklőleg, ki Trensénymegyének egy keblebeli cadet ügyében hozzá irt igen diszes magyar levelére hátrítatlag németül válaszolt; kívánván, hogy ezután neki németül, vagy tótul irassék. Mire nézve Trensénymegye, felírásában, a' gúnyolt alkotványos nemzetnek elégtételt szereztetni kér; 's ezen felírást megyénk által is pártoltatni kérvén, minthogy a' sértett nemzetiségért szerzendő elégtétel közös érdekű, elégtétel eszközöltetése végett részünkről is felírás határozottatott. 15) Bácsmegye tudósíta, hogy Beliczay János hamis nemesi bizonyítvány-koholót elfogadván, bünperbe idézte, mely jelentés folytában kéri a' megyei Rdeket, hogy a' kiadandó nemesi bizonyítványok ezenul ne a' folyamodónak, hanem egyenesen a' megyének, hol közhírül tétendők — küldessenek; de miután a' Rdek senki igaz tulajdonát visszatartóztatni nem kívánják, az ajánlat nem fogadtatott el. 16) Bártfa városa polgárainak *) közönsége az iránt kérte meg a' Rdeket, hogy miután a' Hrabovszky Péter alapítványait illető per már befejeztetett, a' róla szóló ítélet becikkelyeztetését jövő országgyűlésen pártolnák, mi egyetemileg elfogadtatott. 17) Gévay Antalnak, hazánk török-magyar korát illető 's könyvtárunknak megküldött szép szorgalmu könyve szívesen vétetett. 18) Igen sajnós, hogy egy közérdekű folyamodás, melyben élő törvényinknek, a' haza köz indignációját méltán magára vonható sérelme nyilvánítottatott, a' gyűlésnek leggyébrebb számu napján jöhetett figyelem 's tárgyalás alá; mely röviden ebből áll, hogy szilasi lakos Végh Károly, Lajos és József testvérek édes atyja, szinte ottani közbirtokos meghaladván, kath. sírkertben eltakarítottani nem engedtetett. A' folyamodók a' kor. e. 1608: 1, 1467: 5, 1791: 26, különösen az 1647: 14 t. cikkelyek' értelméhez képest a' válás-nyugalom háborgatóit büntettetni kérik; mire nézve ugyanazon járásban lakó Z. E. közkedvességű bíránk 's az illető fő- és alszbirák a' dolognak körülményes megvizsgálása végett kiküldettek. 19) A' kisdedovó intézet megkeresésére, ezen, megyénkben is mindinkább szükséges intézet felállítására az egész megyei közönség felszólítatik. 20) a' m. tud. társaság mult évi munkálkodásáról 's pénzügyi dolgairól jelentést adott. 21) Gr. Nádasdy Leopold örökös főispánunk a' megye által névnapjára tett üdvözlét szíves köszönettel fogadván, egyuttal a' jövő közgyűlés határnapjaul aprilis 5két tüze ki, mit a' KK. és RR. is elfogadtak. . . . .

Turóczból, jan. 11kén. Előbbi közlésekből tudva van, miképen a' vegyes házasságok akadályozása miatt az illető kath. papok ellen indított pör hiteles másolatban felsőbb helyre küldtven, egyszersmind a' pör folytatása a' felpörös ügyésznek szoroson meghagyatott, 's e' végett a' vegyes törvényszéki ülés gyűlésileg mai napra határozottatott. Feszült figyelemmel vártuk ezen határnap megérkezését, mert sok azt hívé, hogy addig valami felsőbb rendelet, mely a' törvénykezési eljárást félbenszakítandja, érkezik; sok ellenben a' végítélet hozását 's kihirdetését reménylé, azonban egy sem történt, hanem az alperesek

*) Örömmel értettük ezen szót, polgárainak közönsége, mert általa egy lépést láttunk azon jogkivánathoz, mely a' városokat a' törvényhozásba beigényli.

által bejelenttven, hogy ügyvédjök, ki még december derekán egy távolabb fekvő megyébe utazott, itthon nincsen, ezen oknál fogvást a' határnap itéletileg febr. 15re halasztatott. — Magányos köreinket most leginkább egy farsangi táncmultság tartása foglalkodtatja, mi némileg a' politikai eszmélkedéseket is háttérbe tolni látszik, mitsem ügyelvén egyébiránt arra, hogy még főispánunk beiktatási ünnepélye, annál kevesebb a' tisztválasztás ideje elhatározva nincsen; a' tisztválasztási szokott tervezetések valósulására mindazáltal semmi oly készültek még nem történnék, miket másutt corteskedésnek szokás nevezni. A' jövendőt nehéz megjósolni, ezt idő és körülmények határozandják meg.

Zala-Egerszegen január 10kén tartott évnegyedes közgyűlésünket elnök 1ső alispán ur az uralkodó zordon tél daczára is a' közügyek elintézésére számosan egybegyűlt KK. és RR. üdvözlésével nyitván meg, az időszakhoz alkalmazott szónoklatát e' még zsengejében levő esztendőnek áldásteli leélhetése kívánásával zárta be, elnökileg buzdítván főkép a' tisztviselőket a' gyűlés egész folyamatjának kitartására. A' főmlgu magyar kancellariatól érkezett többnyire magányosak dolgait illető kegyes parancsolatok fölvétele után 1) a' közigazgatási tárgyak sorában előadtván, hogy egy helytartósági egyed a' nemesi birtokra történt országgyűlési költségek kivetési aránykulcsát statisztikai adatok gyanánti használás végett magának kiadatni kéri; minthogy a' sessiók összeírása magányos bemozdások szerint történnén a' kívánt cél elérésére amugysem használhatótnék, annak megyei uton leendő kiadatása megtagadtatott. 2) A' közbátorságra ügyelő választmány munkálataja kerülvén tanácskozás alá több célra vezető rendelkezés után, az üldöző megyei örsapatnak mind fölösletása, mind újabb és jobb fegyverekkel ellátása, 's azokban észszerűbb gyakoroltatása határozottatott el. Ennek folytában azon korszerű indítvány következtében, hogy a' belbátorság kellő föntartását a' KK. és RR. csak úgy biztosíthatják, ha annak napi renden levő akadályit is előleg elhárítandják, a' megpendített eseléndrend, takarékpénztár és községek elrendezési tárgyában, egy kimerítő vélemény-készítő választmány neveztetett. 3) Pest megye fölszólítására a' Pesten föllállítandó ref. főiskola ügyében a' szabad ajánlások beszédese jár. sz. birákra bízottatott. 4) Zólyom megyének megkereső levele, mellyél fogvást a' vegyesházasságoknál a' völegény papja által határozta el a' jegyesek összeadatását, 's ezen végzését pártoltatni kéri, mint a' még mindenkor épségben főnáll ez érdembeni hazai törvényekkel homlokegyenest ellenkező viszhangra nem találván egyedül tudomásul vétetett. 5) Az újabbban bankbocsátandó bankjegyek érdemében a' h. tanács utján érkezett kegyes intézvényben azon kitételek ellen, hogy ezek elfogadandók 's használandók lesznek, még 1816dik évben' legfelsőbb helyről érkezett kegyes biztosíték nyomán jegyzőkönyvileg is ovás tétetvén ö felségéhez fölírás határozottatott. 6) Pest megye azon fölszólítására, hogy a' Dunabalpartján vaspályát föllállítani szándékló részvényes társaságot, mely jöllehet e' részben minden törvényszabta előzvényt sőt tetemes áldozatokat is megtett, még is ezen vállalatjában hátráltatik, Zalamegye RR-dei pártolásuk alá vevén a' nm. kormányzékhez szinte fölírás intézendnek: minthogy a' közlött irományok tartalma szerint a' vállalkozó társaság mind ekkorig terve létesítésében tettleg nem gátoltatott, ez érdembeni fölírásukat csak a' nem reménylett esetben használandják. 7) Az adózó népsorsán könnyítini ohajtván a' RR. több ns megye példájára az előfogatok használhatóságát egyedül a' hivatalosan utazókra szoritották, 's ennek, mint szinte a' hetelő előfogatoknak megszüntetését is f. e. maj. 1ől kezdve közgyűlésileg elhatározották. 8) a' marhahus fontjának ára az előbbi árszabás szerint 9—10 krrban meghagyatott. 9) jövő közgyűlésünk határnapjaul f. évi apr. 11ke, a' törvényszékeknek pedig azon hó 24ke tüzetett ki. Majd bővebben.

(Öszinte válasza a' p. hirlap 95ik számában megjelent Varasdmegyei közgyűlési részleteinek egyoldalu leírására). A' p. hirlap varasdi levelezője, ki S. alatt, lapjainak 95dik számában Varasd vgye nov. 2kán tartott közgyűlésének eredményit közleni szándékozván, egy cikkkel azon indítvány fogantatásáról föllépett, hogy t. i. a' magyar megyék közrehatása Varasd várgye által két követnek országgyűlésre küldhetése végett kéressék meg; sokkal nagyobb egyoldalúságot tanusított közlésében, mintsem azt nyugalom 's hallgatással eltűrni lehetne. Azért is, mennyire az akkor előadattak 's történtek emlékezetemből ki nem estek, csupa igazságszeretből az iránt, következtöt megjegyezni szoros kötelességemnek tartottam. Mindenek előtt figyelmeztetnem kell, hogy a' közlő ur az egész kérdést nem valódi szempontból fogta föl, mivel Varasd vgye szándékában soha nem volt, csupán maga részére az országgyűlésen két külön követ által képviseltetést sürgetni, hanem ezen jogot minden horvátországi vármegyére kiterjesztetni ohajtott; sértetlenül föntartván azonban országos gyűlésünknek nemcsak a' főrendi táblához választási jogát e' társ-országok képviselőjére, hanem a' municipális kérdésekre nézve elintézésében is ö törvényesen illető kizáró hatalmát. Az pedig soha semmiképen sem határozottatott el, hogy Varasd vármegye magát azon kötelektől, mely öt a' többi Horvátországgal municipális és nemzeti életre nézve összefüggésben tartja, akármí módon elválassa, mint azt a' tudva levő többször kinyilatkoztatott közös akarat, és hivatalos jegyzőkönyv eléggé bizonyítják. Ezeket előre bocsátván, lehetetlen azon egyoldalu előadást, mely az említett cikkben kezdetül fogva végig foglaltatik, félre ösmerni, csak azt vevén szemügyre, hogy mint mondá dr. G. L. több rokon érzelmű egyeddel, szerb, vagy ha úgy tetszik, illyr köntösből Zagrabból megjelent, kik magok személyes szavazattal nem bírván köznemesekintől nyert credentialisokkal valának ellátva. Miért hallgatja itt el a' közlő ur az öltözet nevére nézve az ősi horvát nevezetel? mely arra legjobban illet volna, mivel valóságosan is az volt. Ha továbbá igazság szeretetétől ihletve a' valót mind két részről elmondani akarta, miért nem ismérte el, hogy a' másik rész hasonlóképen credentialisokkal volt ellátva. Azok közt pedig, kiket nemzeti köntösből Zagrabból jöttekfevén említ, megyebeli nemesek is találkoztak, kikül a' szavazási jogot csak nem tagadhatni meg. De nemcsak köz nemesink, hanem más nagytekintetű magnások 's megyebeli földesurak is voltak, kik hivatal, vagy más ok miatt személyesen nem jelenhetvén meg, ezen, levelező ur szemében annyira alacsony pártnak megbízó leveleiket, mégpedig az előveendő kérdéses tárgyra nézve különös kikötéssel osztották el, mit annál nagyobb joggal tehettek, mert megbízottaik közt nem miveletlen köznemesekhez hasonlítható hanem személyes fontossággal bíró egyedek voltak, kikül elég csak egyet is említeni, t. i. köztiszteletű Draskovich János grófot, kinek a' hazáért tett áldozatai 's érdemei nálunk sokkal ismertesebbek, mintsem azokat itt bővebben magyaráznom kellene. A' mitovább a' tartott beszédekkel illeti, minden dologba avatottnak nem

kissé kell megütköznie, midőn azon részről, melynek különös megdorgálására a levelező ur magát elszánta, sok egyednek fontos beszédeit említettél, azokat pedig, melyeket részint rongált állapotban közöl, a másik résznek följegyzett előadásaihoz képest csak nem elenyészésig kisebbítettél. Nem szádekomp ut, minthogy helye sínes, a kihagyott vagy közlő ur által rongált beszédeket pótolva előadni, mert untatásig hosszúnak kellene lennem, 's annyi idő múlva azt híven előterjeszteni majd lehetetlennek tartom; de szabad legyen az egy F. M. beszédjére, melyben a levelező különös fontosságot helyezni látszott, minthogy csupán azt találta egész terjedelmében közlésre érdemesnek, egy pár szót az olvasó közönséggel tudatnom: ugyan is a nemzetiség fogalmát megelőző F. M. urtól nyelv nélkül is megállhatónak halljuk, mi talán nemcsak előttünk, de véleményünk szerint mások előtt is egészen új tan. Ha ezen elv szerint gondolkodott volna a magyar nemzet, akkor bizony nemzetiségét diák nyelv mellett is fenntarthatónak találta volna; tetteg ezáfolják tehát ez állítást azon számtalan törekvései ezen nemes nemzetnek, mely nemzet léte 's életét nyelv fontartása, előhaladása 's hivatalos polezra emelése nélkül kockázatottnak érezte. — Hogy tudta tehát ezen practici valóságot a jó F. M. maga állításával, melyet igen czéltalan példakkal hijában támogat, összeegyeztetni, ez előttem talány marad, ha csak azt előre föl nem tette: hogy a Horvátország és Slavoniában a magyar korona alatt élő, illyr nemzetnek, mely a közös alkotmányos szabadságban majd nyolcz századig természeti és municipális jogainak védpajzsát szemlélte, a magyar nemzetiséggel is megelégedni, 's nyelvét csak a parasztságnak hagyván oda, — magáé-hul, mint semmirevalóbul, kivetkeznie lehetne. Ezt azonban komolyan talán csakugyan nem gondolja, mert ha egy nemzet ezen legszentebb természeti tulajdonáról lemondhatna, bizonyosan nemzeti nevet és tiszteletet soha nem érdemlene. De vajjon miért is volna szükség illy rettentő áldozatot részünkről a közös hazánknak tenni? midőn e két nemzet közt, különböző nemzetiségek mellett, ha valódi érdek-jöket jól ösmérik, rokon-érzelmi élet és testvéri szeretet főállhat. Bizony bizony köztük egyiknek sem fogna hasznot hozni, ha egyik a másiknak gyengítésével magát nagyobbítani akarná, ezáltal senkinek sem szolgálhatna jobban, mint a közös szabadság ellenségének (t. i. az éjszaki óriásnak). Hagyjunk tehát föl már egyszer azon gondolattal, hogy csak tökéletes nyelvegyenlítés által mozdíthatjuk elő a haza szerenésjét, — mert annyi természeti akadály mellett a céljt soha el nem érjük. Sőt inkább ez által csak az elszórt meghasonlás magvát terjesztvén tovább, annak szerenésétlenségét siettetjük. Ha nyolczszáz évi közös életünkre visszatekintünk, meg kell győződünk arról, hogy a két nemzet szerenésje viszonyos jog elismerése által lehet tartós. Nem is kívánjuk mi, magyar szomszédoknak magok körükben nemzeti életök bármely ágában akármiféle előtörökvést legkevesebbet is gátlani, de azon jogunknak, mely nekünk eddig megvolt, t. i. hogy municipális törvényinkhöz eredet bel viszonyainkat magunk rendezhessük el, jövődöre is főtartásig talán csak ugyan joggal követelhetjük *) minélfogva természetesen arra semmiképen nem állhatunk, hogy országunk diaetalis képviseltetési változtatása végett, a magyar vármegyék közrehatása előbb késsék ki, mintsem magunk közt ez iránt országgyűlésünkben az 1791: 58dik cikk értelmében előbb megegyeztünk volna; — mert az ide tartozó tanácskozások nem csupán Varsó vármegyét, mint egyes részt, hanem az egész testet illetik. — Hogy pedig F. M. ur annyi fontosságot nem tulajdonít ezen municipális állománynak, beszéde azon részéből is kiviláglik, hol féldicárul szülő municipális jogunkról okoskodik, ennek eredetét jobbjáynk kisebb telki állományaiban keresvén; honnan látszik, hogy aziránti meggyőződését törvénykönyvünkben nem kereste, mert máskép számos, az urbér behozatát sok századdal megelőzte törvényezikket talált volna, melyekből világosan kitűnik: hogy ezen országok a szokott adónak arányosan csak félterhelt kötelesek fizetni, mint ezt az 1492ki Slavonia határozatai 2dik, 1596: 9ik, 1608ki k. u. 14ik 5 §., 1690ki 62dik 7 §., 1613ki 9dik 3 §., 1618ki 36dik, 1622ki 32ik 3 §., 1625ki 8ik 3 §., 1659: 86ik, 1681ik és 75ik törvényezikkek az ősi szokást erre nézve megerősítvén rendelik. De magát a horvátországi adózónak urbéri telkét tekintve vevén is a fenidézett állítás valótlanúsága magától szembe ötlök, ha t. i. az osztályzati táblát, mely az 1836ki 5ik törvényezikkekben találtatik, megnézzük, melyből kitetszik, hogy Zágráb és Körös vármegyékben is vannak kerületek, melyekben 22—24 hold szántóföld egy egész telki jobbjá állományát teszik, ámbár sok helyen a magyarországi egész telekre nem több, mint 16 hold kívántatik. Valóban igen sajnálatos, illy fontos dologban, mint a most említett kérdés volt, egy, máskép művelt 's tisztelt férfitől illy felületes okoskodást hallani, mi által, mint nemkülönben p. o. a horvát földesurnak jobbjáához (a kérdéses tárgyra semmiképen sem tartozó) viszony előhordása által összekevertvén a fogalmak, a kérdés valódi állása inkább homályosítottatik, mint fölvilágosítottatik, és így az igazság kipuhatolásában álló czél elérése csak gátoltatik. De a levelező unak szemei előtt ezen czél aligha volt, mit onnan is sejdíthetni, hogy H. Pnek egy szépreményű nemes hazánklának, ki nemzetiség és szabadság szeretetétől lelkesítve többi közt mondá: *hogy inkább rablanczot viselni mint nemzetiségéről lemondani kész*, ezen szavakat a magyar nemzetre nézve ellenséges értelemben elferdíteni igyekezett, mi bizonyosan kevés jó szándékot tanúsít mind a két nemes nemzet közti egyetértés előmozdítására; azonban mellőzvé a sok akaratlanul is előtűdülő észrevétel, melyek közé az is tartozik, hogy E. S. grófnak, ki a levelező ur által rostált fél okoskodást szerinte végig járta, ezen fél sem maradt felelettel adós. Végre mi magát a határozatot 's az abból huzott következtetéseket illeti, itt sem tűnik ki tiszta akarat levelező ur részéről, mert lehetetlen annak, ki a horvát nemzet nagyobb részének leczkőzgetésére magát eltökélte, nem tudni az 1715ki 120dik törvényezikkek rendeletét, melynek fogva ezen ország municipális statutuim, ha ő föls. által meg vannak erősítve, soha semmi kérdésbe nem vonhatóknak ismértetnek el 's így ezen, és a már felhozott 1791ki törvényrendelés értelmében egyes vármegyebeli utasításoknak a municipális kérdésekben, meddig ezek országgyűlésünkön eldöntve ninesenek, valóban foganat nélkülieknek szükség tekintetűök; mely ránk nézve inkább megszorító, mint kiterjesztő törvényes elv fölállítását nem lehet alaposan *fausse couche*-nak nevezni, és azt belőle következtetni, mit levelező urnak hozzáadni tetszett. Mert édes és igazságos reményt táplál keblünk, hogy egy soha hódítás által el nem foglalt, hanem a magyar koronával szabadon egyesült országnak és nemzetnek jogai a magyar nemzet részéről el nem fognak tagadtatni, miért is kezeskedik nekünk igen nemes jelleme, ezen hős nemzetnek mely hasonló módon keletkezett eredetileg ugyan akvalul biztosított, és sok százados élő szokás, de írott hazai törvények által is erősített, és szentesített szabadságnak értékét velünk együtt ösméri és érzi. Többnyire arra, mit levelező ur hasonlóan saját agyából merített, hogy t. i. a horvát hazafak főleg az ellen kelnek ki, hogy a magyar nyelvet tanulniok kell, (mit is nem igen szerenés elmésséggel törekszik megróni) elég legyen felelni: hogy senki köztünk a magyar nyelv tanulásának, mint föltötte hasznosnak és bizonyos viszonyokban szükségesnek ellen nem szegül, de csak az 1830: 8dik cikkely 4 és 5, 1840ki cikkely 4 és 8 §§-nak, szóval mind azon törvényrendelethez: melyek a magyar nyelvet mindenkorra hivatalosnak bevezettetni parancsolják, Horvátország és Slavoniára kiterjesztését, mint reánk igen is nyomasztót továbbá nemzetiségünkhez és országos municipális alkotmányunkhoz képest igaz-

*) Ha t. i. az egész haza kára nélkül történik, a Szerk.

ságtalant (?) ellenezzük mit annál nagyobb joggal tehetünk, mintán municipális statutuimunk van, hogy a deák nyelv, mely nálunk minden művelt embernek tulajdona, határunk közt jövődöre is hivatalos maradjon, ebbeli határozatnak pedig mint legfelsőbb megegyezéssel hozottnak 1715ki 120ik cikkely (ugymint sarkalatos törvényünk) szerint addig maga épségében meg kell maradnia, meddig mi magunk attól el nem állunk, mi azonban aligha előbb fog be következni, míg tulajdon nemzeti nyelvünk körünkben hivatalosnak elősmértetni nem fog. — 'S ez az, mit egész őszinteséggel főnemlített cikkre ugyanazon lapban felelni kívántam, melyben olly egyoldalú részletes leírás megjelent. Adja Isten! hogy jövődöre minden félreértés, melyeket jó akarat soha sem mozdíthat elő, e két nemes nemzet közt elhárítván, egy akarat és egy lélek, különös tisztelet és testvéri szeretet foglaljanak helyet és azon, minden hazafi kebelben hön ohajtott czél elérését könnyítsék, mely alkotmányos szabadságunknak diesön uralkodó fejedelmi hazunk alatt ép főtartásában és minden tekintetbeli korszerű haladásban létezik.

S z a b a d l o p á s czim alatt közöl B. J. ur a „Jelenkor“ 86 szban egy értekezést az ebekről, mely különösségei 's furcsasági miatt észrevélt érdemel. Az egész jajveszélyes cikk alapja, hogy a közlő urnak „egy fekete szőrű, feje nyakravalós“ még pedig „himpópója elveszett“ (mi által, hihetőleg valamely régi törzsökös ivadék utolsó cseméje, egy érdemeit 's hies származását illoleg méltányolni nem tudó, profanus kezei közé jutott! o sors! te kegyetlen sors!) 's e futólevelet illető tárgyrul olly philosophicus következtetéseket huz a közlő, hogy ezek jövőre, az egyedül kutyalopást tárgyazó büntetőkönny alapelveül méltán elfogadhatók; csudalom: hogy miért nem tesz illy törvény iránti indítványt a közlő ur; milly szépen lehetne e tárgyrul parlamentirozni: „Uraim! a század aljasodik! a bün terjed! a kutyákat ellopják! halál! statariális halál illy rablók fejére! kétszeres halál, kankopóra teszi kezeit!“ sat. A közönség elragadtatik, a tárgy országgyűlési utasítások közzé jut. A második pont „hogy tanulók követnek el legtöbb illy lopást“ ezt tagadom, és czélzás nélkül legyen mondva: szenvedélyes vadászok szokták a heroicus kopókat“ illy módon birtokukba ejteni, per manns proprias, vel tertias. „A gubanczos Duncsi“ mint megírva van, sokszor kedvesb és hübb szolgálatokat tesz „a garáddal kerített udvarban“ mint az angol Hector köfállal környezett ág udvarban, ezen vad egyetlenegy rosz megállásáért, deresre, akasztófára jut, és illy illiberalis módon civilisáltatik, holott „a gögös nobili“nél a család tagjaival hason jogot nyer. — A többi „kutya nyomozásait“ és nevelési észrevételeit, olly napon írta alkalmasint közlő ur, midőn egész napi fáradságos vadászatának csak egy szarka lön áldozatja, és a gazdag zsákmány helyett, üres tarisznyával tért haza, és ha illy kegyetlen végzés keserü humort szül, ki veendi rosz néven? — Azon kutyák személyes leírását jó volna minden felfedezett tartományok ujságiban közöltetni — ki tudja nem telepedett e már valahová a Mississipi partjára. Az elszomorodott szív keservét csak tisztelni kell! kelt Barkón dec. fogytán B. J. ur harag és párt nélküli vadász társa Nyulási*)

(Halálozások) Pest mellett az ugy nevezett Cserhát, u. m. Gomba, Bénye, Pánd, ez előtt csak kevés évvel az öröm, jó kedv, 's magyar barátság tanyái, most gyász és szomorúságnak helyei, 's fájdalmasan emlékeztetnek, két közszeretű urnak, 's egy nagyon tisztelt aszszonyságnak, a nőnem valóságos díszes ritka nőnek, 's jó anyának kimulásukra. Ezek közül egy még mult évben ragadtatott számos árvái és szives tisztelő baráti karjaiból ki, ez Fáy László minden uri társaság lelkes felvidítőja volt. Másikat, kinek háza barátságának levén szentelve, a szó teljes értelmében barátiért élt, 's emberszerető szive minden felebarátjaért melegen dobogott, sőt tán ellenségét is, ha volt, szeretni kész lett volna, Patay Pált mult nov. 15ik napján vesztettük el életének 61ik évében. Tetemeit kedvesei báji sirboltjába tették, végtiszességéttele pedig Bényén, hol mig élt, örömmel lakott, és látott mindent, ki meglátogatta, tiszta szívének 's páratlan vendégszeretetének tanuhelyén dec. 5kén a kedvetlen idő daczára is igen számosan összegyűlt barátinak 's multán kesergő urokoninak 's kedvesinek jelenlétükben a bényei evang. templomban adatott meg. Aligvan olly része hazánknak, hol ne találtatnának, kik örömmel ne emlékeznének Bényére 's a boldogultnak uri házára, fájlalva ne hallanák a ritka vendégszerető elköltözését. — Nincs végre Cserhátunkon, ki fájdalommal ne említne volt Pest megyei főbíró Szilassy György ur páratlan jóságú 's mig nyavalyái arca virágít el nem hervaszták, tavasz rózsájaként ékeskedő nejének, két szép reményű árva édesanyjának, ragyolczi Csoma Klárának 30évig terjedt élet-pálya után mult dec. 6kán jobb életre szenderültét. — Mi kik ismertük a három boldogultat 's jó szívük 's tetteik tanuji lehetünk, kedves emlékeket keblünkbe rejte áldást kívánunk hamvaikra. —

(Figyelmeztetés a folyvást fenálló bitófák 's ugy nevezett akasztófák eltörlésére nézve). Nem vonhatni azt kétségbe, miszerint a folyvást fenálló akasztófák az emberiség lealacsonyítására, a szebb 's jobb érzések botrányozására szolgálnak. Ezek a durva századokban kerekedvén, bizonyos miveletlen nemzeti jellemet tanúsítanak 's illyeket a mivellet nemzeteknél nem láthatni. Innen következik, hogy mihelyest idegenek határinkba lépnek, az akasztófák látására megborzadnak, mivel bennök azok ferde véleményt támasztanak irántunk, gúnyra szolgálatnak alkalmat 's mintegy erőtetik őket azon gondolatot táplálni felőlünk, hogy mi tőlük még századokkal vagyunk hátra. Többször halottam idegenektől e miatt gúnyokat 's feltettem magamban e gúnytól menekülésünkre csekély tehetségem szerint munkálnom, vagy legalább figyelmet ébresztenem. Nem is vehetni valóban az idegeneknek rosz néven ebbeni megütközéseket, mert az akasztófák folytonos fenállása nemzetünk mivelségére 's az erényes lét magasb állására csakugyan nem mutat, de a gonosztevőt sem retenti el a gonosz tettül, sőt gyakori látása azt fel sem venni 's mintegy megvetni szoktatja: mi természeti alkottatásunk egyik fő tulajdonából ered, mely szerint a gyakori 's mindennapi — akár öröm, akár szomorúság, vagy félelem legyen is az — bennünk épen nem rendkívüli, hanem csak közönséges benyomást képes gerjeszteni, mely napról napra gyengül, utóljára pedig egészen elenyé-

*) Nem mintha kutyalopási szabadítékot kívánnék, irtam e cikkelyt, de emlékeztetendő a humoráru ósmeretes közlő urat hogy másszor ne kutyája elvesztésén építse elmefuttatását, máskép elmondhatjuk róls — parturium montes, nascitur ridiculus canis. N.

szik. Az akasztófák folyvásti fenállása ennelfogást a valódi mivelttség 's erkölcsiségbe ütköztetvén, jót árasztani nem képes, sőt fölösleg. Azokat tehát akár megyéké, akár városoké, akár pedig vérbírói joggal felruházott uradalmaiké legyenek, általán fogva elenyésztetni illőnek 's czélszerűnek tartom; mert szükség esetén nem nehéz egy két darab fábul akasztófát állítani, itélet végrehajtása után azonnal szétszedtetendőt. — Már 1840ik aprilisében fellétem illy értelmű indítvánnyal Nógrádmegye közgyűlésén, mely azt a büntető rendszer kidolgozására utasította. Minap szintén illy forma indítványt tett egy ns gróf Székes-Fejér vgye gyűlésiben, de mint emlékezem az ott viszhangra nem igen talált; most látom ismét idején ujdón megemléstire tökéletesen meg levén győződve, miszerint azon lelkes országos választmány, mellynek munkálkodása körébe vág, azt figyelmére méltatván pusztán elhangzani nem engedi. J. V. tb.

A nagykarolyi gazdasági egyesület mult év dec. Skán tartotta tisztújítását. Kovács Lajos az elnökségről leköszönvén helyébe Becksy József fősbíró választatott nagy szavazati többséggel; alelnök lett Krakker Thaddé; főjegyző: Zanathy Ignác h. ü., aljegyző: Koroknay György h. ü., 's pénztárnok: Preisz Károly. Igazgató tagokká választották: Horváth Dienes urad. számvevő, Gömöry Andor, Fekete Márton tb., Újfalusy Lajos tb., Rooz Jakab (izraelita) — általános szavazati többséggel, — Luby Zsigmond aljegyző, Láner Antal orvos, Jasztrabszky Ignác tb., Tolnay Antal, Brielmajer János, Serly Mátyás seborvos.

Eperjes téli 12. Városunk ma egy nagyszerű látvány szemtanuja volt. Ugyanis a már két hónappal ezelőtt tervezett 's azóta napról napra számtalan vizzálykodás és czivódások tárgya, — a jogász-tánczmulatság ma fényesíté a különben borús napot. De mielőtt e tánczvizalomról ertesitenék talán nem lesz érdektelen egy pillanatot szentelni arra: ha vajjon minden körülményt 's tényeket józan ész világánál megfontolva, megengedhető e a jogász ifjaknak a tánczvizalom adása? Csekély véleményem errenézve köv. Engedni kell az ifjaknak jogokat, mellyek önmiveltésüket, tapasztalásukat, életbölcselegüket előmozdítják, 's őket a polgári életben önállásra segítik, minden ártalmas következmény nélkül; de fájdalom! jelen tánczvizalmunk ezt nem tevé, ha gondolóra veszzük a vizalom előtti 's utáni elvesztett csak egy hónapi időt is, mely a vizalomhoz készületbe hasznaltan folyt le, ezen idő alatt gondolkodásuk 's beszédök tárgya nem volt az ifjaknak más, mint az adandó tánczvizalom, azon fontos iskolai évben, midőn a legéletbevágóbb tan, értelem, emlékező, felfogó, itelő 's ösztönítő tehetségek szoros együttiségét kívánja; továbbá hamegtekintjüka költségeket, mellyeket sokan szüleik 's önmagok szembetűnő megszorítással tehetének! kiviláglik, hogy ezen tárgy megérdemli a tisztelt közönség részrehajlatlan itéletét. Ezeket előre bocsátván beállt a jogász-tánczvizalom esti hét órakor, 's már kilenczkor tömve volt a parányi terem legkülönbözőbb osztályú, rangú, felpiperézett, ujságonkapó néppel; mert látni leheté grófnőt, közeprendű polgárt, alsóbb osztályi kétes 's jegyes jellemű személyeket, 's izraelita családokat is, 's ha ezt a jogászság önkaratból 's feltett előleges szándékából tevé, dicséretet aratand a közszellemért! de másként áll a dolog! Ugyanis jogász ifjaink némelly előbbkelő vidéki családok meghívására egy urat kért meg 's látta el belépti-jegyekkel, ki olly személyeket is szerencsésíté, kik a mivelt közönség 's jogász ifjaink nagy megütközésére léptek a tánczterembe, melly a gyűlevész nép és surlódások tanyája leve, következőleg nem felelheté meg a vizalom legfőbb céljának, a kényelmes tánczolhatásnak, 's közzévéleményből itélve sokan elégtelenül hagyák el a termet 's így még azon vigasztalástól is megfoszták a jogász urakat, hogy 700 vfra menő költségek nem esett hijába egy mámoros éj hasztalan áldozatul. E' váratlan esetet, zürzavart és surlódást kivéve, mind a terem kicsinosítása, mind a vendégek pontos ellátása várákozásunkat betöltötte volna. De ha minden kivételt félre teszünk is, 's a jogász-tánczvizalom a legfényesb 's mulatságosb lett volna is olly mértékben mint nem volt, 's a vendégek megelégtülve hagyák el a tánczteremet: nem hasznosb lett volna e azon 700 v. fntot egy hasznos és sok időre fenmaradó, 's talán ezek jólétét előmozdító intézetnek ajándékozni? nem czélszerűbb lett volna e magának az alapítványokban szükkölködő iskolának ajánlani 's így a késő kor hálájában 's jóllétében keresni 's találni fel a jutalmat inkább mint néhány könnyelmű hölgy keblében, ki más 's minden héten adandó tánczvizalmakban jobban mulatva magát, talán a legközelebbi alkalommal feledendi a jogász tánczvizalom surlódását? Forró ohajtásom ez lenne azon hozzá adással: bár fölébrednénk már ifjakul valahára levette az előítéletek nyomasztó egyformaságát, 's mint ifjak életkorunk hiuságán felül emelkedve áldoznánk a haza 's emberiség javára!!!

Sáros-Patak városa, magát regézi Breczenheim Ferdinánd hg földesurasága alól, a kegyes földesur emberbaráti nemeskeblőségének hozzájárultával 1835-dik évben felszabadítván kormányoztatik választott közönség által, mellynek a tanács mint egyedül törvény-szabta körben hivataloskodó-alatta van. Ezen választottság jele földesuri hatósággal minden hivatalra három tagot közönségünk keblében; a tisztújítás minden évben január első napjain történik, maga a választottság is hat esztendőre választatik. Közelgetvén az új esztendő, tisztújításmód és rendszerének tervezésére egy választmány neveztetett ki a derék Zsarnay Lajos elnöklése alatt, melly köz tetszéssel fogadott jeles véleményét beadván, több illy közönségnek ajánlatos következő sorait nem tarthatám érdektelennek kiemelni: „A szavazás miként történendése iránt van nekünk megjegyzésünk. Eddig a szavazás úgy történt: hogy a küldöttség előtt egyenkint megjelent tag szóval mondá be szavazatját, a szavazó neve feliratott pontosan azon név alá, mellyre szavazott, és a következők mutatta, miképen ezen mód sokat viszszatartóztatván — inkább elvonulnak a szavazástól annyival inkább pedig, mivel megtörtént: hogy az így felírt névsor megtartatván 's kezeken forogván, személyességek keletkeztek, tudatván névről névre, ki, kire szavazott. Ezeket meggondolván, és az illy szavazással járó meggyőződés-kockázatást figyelembe vevén, — bár mennyire tiszteljük is egyebütt a nyilvánosságot, itt azonban még is a titkos szavazást látjuk czélirányosnak javasolni. Javasoljuk nevezetesen: hogy az irástudók darabka papírosra irván kedveltjük nevét, azt öszszehajtvá vessék a szavazatok befogadására ki-

tett edénybe, irást nem tudók pedig szóval adják be akraatjokat a küldöttségnek. Így ha egészen nem is, de nagy részben segítve lesz a tiszta meggyőződés akadályin. Ekép látván mi a szavazást jónak, len vagyon még a szabad akaratot tántoritó, az erkölcsiséget rongáló 's emberiséget lealacsonyító itatási, 's más módi vesztegetés országszerte kárhuzatos, és nagyobb körökből kisebbekbe is harapozott mérge. Mennyire ohajtandó volna ezen alacsony hivatalvadászás eszközének megszüntetése, nem lehet eléggé körülírni. És miután ezt, csak a szennytelen becsület, férfias szilárdság küszöbölhetné közönségünk keblébül ki, tartsa szemei előtt kiki, milly lealázó, bizodalmatlanságszülő körülmény az, mellyben nem bizva mintegy a józan ragaszkodás egyedül tiszta érdem utáni becsüléséből folyó hivatal-nyerésbe, azt erkölcsrontó utakon módokon kell erőtteni. El kell tompítani az értelmet, meggyalázni az emberiséget, hogy magas állásából, kivetkötzetvén — vele mint eszközzel lehessen bánni. Valóban szánandó, és homályborította dicsőség, melly egy megfertőztetett 's emberiségéből mintegy kivetkötetett csoportnak kábult lármáján emelkedik!! Ugyanazért ajánltassék a hivatal viselni készülőeknek: hogy magokviseletökkel 's tettökkel oda törekedjenek, miképen azokból lássa át a józan többség, hogy olly egyedekre inkább a közönségnek van szüksége, mint nekik a hivatalra. Legyenek szerények és szilárdak, keblöket a becsület nemes büszke-érzete dobogtassa, melly alacsony utakoni tolakodástól pirul, így számíthatnak bizodalomra, 's majdan hivatalbeli tiszteletre. Ezek a küldöttség sorai, mellyek közgyűlésben felolvastatván, igen édes tapasztalni, hogy Patak polgári nem megcsontultak, keblökben a becsület honol, mert az erkölcsrontó lélekvásárlás, melly máskor már e napokban ugyancsak folyt — sehol sem jelentkezik. Szakácsy Dániel mk. választottsági rendes jegyző.

Ausztria.

Eszterházy Pál hg bár kissé gyöngéledék, jan. 9én követi helyére, Londonba indult Bécsből a walesi hg keresztelőjén 's fia egybekelésén jelenleendő. Ő egyszersmind a császári udvar üdvözlétét vivé magával válaszul a walesi hg születéséről ez udvarhoz küldött értesítvényre. — A kitűzött statusvaspályák létesítését egy műértökből álló választmányra bízták, 's Francesconi egyszersmind kir. tanácsossá emeltetvén, mütani igazgatóvá nevezteték ki valamennyi statusvasutra nézve. 'S ezt a legszerencsésb választásnak tartják, mert Francesconi e tekintetben ügyességét 's tapasztaltságát már sok vállalatban kitünteté. A tervezet minden tekintetben dicsérettel halmozzák, a sok hasznon kívül, mit a vasutak a statusnak hozandnak, még azon körülményt is kiemelik, miszerint a kitűzött vonalak által a status főerősségei közvetlen öszszeköttetésbe hoztván védelem esetén a leggyorsabb szállítás minden irányban biztosítva leend. Éjszakkélet felől Olmütz lesz a fővédőfal, hová a fegyvertárhelyekről Prága 's Bécsből egy nap alatt lehetend löszereket, élelmet és serget szállítani. Innen tovább vezetvén a vonal, Csehország nevezetes várait mind egymáshoz esatolandja. A nyugoti vonalon fekszenek Linz, Salzburg és Branau várai; a velencei vonal az olasz erősségeket fogja érni, de mindenek közt legnagyobb jelentőségű Trieszt kikötőjének messze terjedő öszszekapcsolatása. A remélhető magyarországi vonal egybekötendi a győzhetlen Komárom várát, 's így Ausztria olly védelmi helyzetbe jutand, hogy sergeit minden fárasztás nélkül akármerre gyorsan szállíthatandja. —

Portugália.

Az alkotmány 42 cikkénél fogva jan. 2án megnyitott a cortes rendes ülése, hanem folytatása febr. 21kére halasztatott. A rövid trónbeszéd semmi nevezetést nem tárgyal: a gyarmatokat ajánlja a cortes figyelmébe 's igéri, hogy a kormány az ország politikai 's kereskedési viszonyira, valamint az ipar 's termesztés előmozdítására legnagyobb gondját fordítandja. „Diario do Governo“ hírlap szerint a kormány egy új nemzeti hitelegylet nevű társaságtól 7500Conto de reis, vagyis 1,600,000 f. sterlinget kölcsönze legszorítóbb szükségei fedezésére.

Spanyolország.

(Új törvény papi törvényhatóság iránt. Izabella királynénak völegénye akadt.) Apapi törvényhatóságra nézve ezeket határozta a cortes: 1) egyházi pörökben a rendes papsegyeji bíróság itél, minden külföldi befolyás kizáratával; 2) a pápa ő szentsége követéinek hatalomgyakorlása Spanyolországban megszűnik; 3) a külön rendek és apostoli junta törvényhatósága eltöröltetik; 4) Leon és Oviedo püspökségek ezentul nem a szentséktől függnek; 5) a tábori egyházi főhelyetteség megszűnik; 6) A spanyol egyház csupán tisztán egyházi ügyekben gyakorolhat törvényhatósági hatalmat. — Jan. 2kán este díszes hintó jelenvén meg a királyi palota azon helyén, hol a királyné rendszeren kocsiba szokott szállni, egy komoly tartású ur lépett ki belőle, 's a kérdezősködő testörnek azt válaszolá, hogy ő a házhoz tartozik, és a palota egyik terembe lépett, hol ismételt kérdésekre egész komolysággal oda nyilatkozott, hogy ő don Fülöp király II-dik Izabella királyné jegyese, kivel tüstint házasságra kell lépnie. Közelebb vizsgálat után, mint örültet, biztos helyre szállíták a merész kalandort. — A pénzügyminister cortes elibe terjeszté már az 1842iki költségvetést. A nagyobbult kiadásokat többnyire az octoberi merény 's nagy hadsereg tartása okozák, melly utóbbira 600 millió real kívántatik. Egyébiránt az öszszes jövedelem legkedvezőbb esetben csak 800 millió realra mehet, miből elég világosan láthatni, hogy a kormány ismét tetemes kölcsönre szoruland, ha kötelezetésinek meg akar felelni. — Salvandy követelésit semmi figyelemre nem méltatja a kormány, 's el van határozva jogait bármi áron szilárdul föntartani. —

(Salvandy Madridot csakugyan elhagyta.) Jan. 6án délután Salvandy Madridból csakugyan elutazott; a kormány egészen a határokig mindenütt szigoruan meghagyá az illető hatóságoknak, hogy szokott tisztelegésekkel fogadják őt. A spanyol kormány nem akarja az angolhajóknak megengedni, hogy a gyanus spanyol hajókat tengeren megmotozhassák, melly vonakodás annyira megboszantá az angol kormányt, hogy a spanyol-francia illedéki kérdésben egészen a francziák részire nyilatkozott. —

Anglia.

(Londonban tartózkodó németek jellemzése. Szerencsétlenség kőbányában. Elegy.) London, jan. 11kén: „Blakwood folyóiratában, Idegenek Londonban“

ezim alatt következő jellemzésit olvashatni a németeknek: „Németekkel nagy bőséggel vagyunk ellátva Londonban; zenész, órák, nyelvmester, könyvkötő és szabó annyi van minden utcában, hogy alig járhatni tőlök. Ezen idegenek, minden nemű nélkülözést megszokván távol hazájokban, igen olcsón dolgoznak, 's a' benszülöttek keresményit csonkítják, és ha egyszer megfészkelik magokat valahol, igen nehezen hajthatni őket más helyekre. Egyébiránt a' német Londonban is csak olyan mindenütt, azaz: nehézkes, fejtes, bárdolatlan, sertől 's dohánytól szurtos, és morgorva; de különben szorgalmas, kimondhatlanul béketűrő, és általában véve olly ember, kiből meglehetősen bizhatni.” — Combe helységben, a' kőbánya közelsége miatt, egész utca süllyedt el. Skán este, 's mintegy száz embert temetett romjai alá. Ezt azonban későbbi keletű lapok költeménynek állítják. Az angol vasutakon folyvást egymást éri a' sok szerencsétlenség, ámbár a' kormány mindent elkövet azok gátlására. — O' Connell Irlandban növekedő élénkséggel folytatja igazgatását az unio ellen, és szavai még mindig varázserővel hatnak honfitásaira. — Az angol lapok hosszasán vitatják a' moszka-francia és spanyol-francia illedéki kérdést, 's különböző nézeteket fejtenek ki; abban mindazáltal egyhangulag megegyeznek, hogy míg Lajos Fülöp él és uralkodik, addig semmi esetre nem tarthatni háborútól, bármily magos fokra emelkedjék is a' kölesönös ingerültség. — Canton váltságdíjából tetemes ajándékot határozott a' kormány adatni a' khinai hadseregnek. — Dologhiány miatt a' nagyobb gyárvárosokban növekedő szükség uralkodik, 's a' gabonatorvény ellen napról napra élénkebb zúgolódás emelkedik. —

(Készületek a' porosz király elfogadtatására. Elegy.) A' porosz királyt 's kíséretét egész kis hajóhad fogja az angol partokra szállítani. A' windsori palotában 's György-kápolnában olly fényes készüléket tesznek a' közelgő ünnepélyre, hogy a' lapok nem győzik leírásukkal olvasóikat mulattatni. A' keresztelés jan. 26-ikára határozott. Az ünnepély után tüstint több peert 's baronetet nevezend ki a' királyné. — Szabadelmű lapok igen furesának mondják azon különös körülményt, miszerint a' toryk jelenleg igen örvendnek Albert hg kir. czimmal fölruházatásának, ámbár az által helyzete úgy megváltozik, hogy évpénzét tetemesül fölebb kell majd rugtatni; pedig korábban épen a' toryk csikartak le indítványzott évpénzéből 20 ezer font sterlinget, mi azt mutatja, hogy csakugyan egészen másképp gondolkozik az ember a' hatalomtól távol, mint annak teljes birtokában. Egyébiránt e' czim nem legszerencsés választás, mert igen szomorú emlékekkel van kapcsolatban; e' czimet használta ugyanis kegyetlen Fülöp, mint férje a' véres Mária királynénak, 's a' korlátolt eszű Darnley, a' szép Máriának férje. A' lovagi szellemű szerencsétlen don Diego Leon kardját Evans tábornoknak hagyta, mivel több csatában együtt küzdött. — Legközelebb egész társaságnak jutottak nyomába, melly moszka, porosz, belga és ausztriai bankjegyek hamisításából él —

Franciaország.

(Adatok a' moszka kormányrendszeréről Lengyelországban.) Valahányszor a' moszka-francia barátság kötelékei kissé tágulnak, axonnal rokonszenvet tanusítgat Lengyelország iránt a' Jour. des Débats; így most is többi közt ezeket mondja: Eddigi zsarolással még nem éri be a' czár, hanem új erőszakos rondsabályokat gondolt ki a' szerencsétlen Lengyelországra nézve. Mindenek előtt a' nemzet véérébe szívargott francia jogot törli el, 's fejadót hoz divatba, mit a' földesur fizetend jobbágysai és rabszolgái száma után. Az elkövetett jószágok, mellyek majd egy harmadát alkotják a' lengyel földnek, eladatván, a' czári kincstárt a' lengyel bank utján szép összeggel szaporítandják. A' zsarnokság e' nagyszerű kifejtése mindazáltal minden esetre hátrált leendő a' helyhatósági rendszer jövődjé kifejtésiben. Legalább a' Jour. des Débats azthiszi, de igen könnyen csalatkozhatik, mert a' tulnyomó erő jó idején nyomandja majd el a' köznépből ébredhető közszellemet. — Beszélnek, hogy a' követkamra ismét megemlítettü kívánja a' válaszfőiratban Lengyelországot. —

(Pairkamrai viták a' válaszfőirat fölött. Részletek a' capuai hg békülési szándékáról. Elegy.) Paris jan. 13-án: „A' pairkamrában már megkezdék a' válaszfőirat vitatását, melly természetesen mindenben csak hü viszhangja a' király szavainak. De Boissy marq. módosítványt hozott szóba a' spanyol illedéki kérdésre, 's igen hevesül kelt ki Espartero ellen, kit legjobb fegyvertársai hóhérának nevezett; melly kifejezést azonban viszsavette, miután őt annak illetlenségére Guizot komolyan figyelmeztette. De Brézé marq. kiméltlenül taglálá a' kormány 's belföldi politikáját. Guizot válaszul akart; de a' kamra megunt már a' hosszúság vitázatot, 's azért ezafelát másnapra kényszerült halasztani. — Malachovszka grnő meghalt, 's a' Parisban tartózkodó lengyelek legnagyobb ünnepélytel temették őt el. Nagy jószágai, mellyek fekvő része 30 millió frankra bőcsültetik, mellékronkora szállnak, mert közelebb véreit száműzetés sújtja. — Paris öszszes bevétele évenként majd 39 millió frankra rug. — Lajos Fülöp nyájas meghívását a' porosz király nem fogadta el, azzal mentvén magát, hogy a' walesi hg keresztelési ünnepélye után szorgos foglalatosságai miatt azonnal birodalmába kell visszasietnie. — A' capuai hg kibékülési szándéka csakugyan valósul, 's hihetőleg véghez is menend, mert hitelezői már börtönnel fenyegetik őt, és így kénytelen leend azon követelésiről lemondani, hogy neje és gyermekei a' kir. vérből származó rokonokkal egy rangba helyeztessenek.

(Kamraülések. Folytonos üldöztetése a' szabadelmű sajtónak. Elegy.) Mind a' két kamra folyvást a' válaszfőiratot vitatja; mindaddig azonban semmi olly nyilatkozat nem hallatott, mellynek általános érdeket lehetne tulajdonítani. Guizot hosszasán ótalmozta a' legújabb kormánypolitikát, de semmi ollyast nem mondott, mi a' történetek vagy jövődjé fölvilágosítására szolgálhatna. — A' szabadelmű lapokat egyre üldözi a' kormány, 's alig mulik el néhány nap, hogy egy vagy másik szerkesztő törvényes üldöztetésben ne részesülne. A' Siècle, National, Gazette de France és Charivari szinte pörbe idéztettek. A' Siècle e' folytonos zaklatásra igen férfias mérséklettel nyilatkozik, mondván: „Ha rettegetés, vagy elnyomatás forog szóban a' független sajtóra nézve, úgy nem a' mi tisztünk előre megjósolni azon benyomást, mit ezen üldöztetés a' közönségre teend. A' mi minket il-

let, mi ezentul is szilárdul maradunk meg azon mérséklet 's elhatározottság mellett, mit magunknak kötelességül tüztünk. Soha nem szününk az alkotványt 's törvényeket tisztelni, valamint szinte soha nem fogunk ellenségink haragja előtt meghajlani.” — Joinville hg dec. 31-én Lissabonbul Toulonba vitorlázott. — A' moszka czár képviselője már tökéletesen meggyógyult, 's a' legközelebbi udvari táncvigalmat személyes jelenlétivel tisztelte meg. —

Poroszország.

A' porosz stathushirlap szerint a' kölni viszálykodások mind a' kormány, mind a' szent székekkel már ki vannak egyenlítve. Minthogy az érsek Droste bárónak, gyöngélkedő egészsége miatt, az egyházmegye igazgatása már igen terhére esnék, ő szentsége a' r. pápa a' király megegyeztetéből hozzá a' speyeri püspököt Geissel Jánost segédül nevezé ki, miben a' bajor király is megegyezett. Az érsekhez pedig Berlinből oct. 25-éről következő tartalmu levél intéztetett: „Főtisztel. érsek! Ön már alkalmasint értesítve van arról, mikép a' római udvar bölcs segélye által a' kölni érseki egyház ügyei szerencsésen kiegyenlítették, 's örömmel vevém észre, mikép ehhez ön is készségesen járult. Egy évvel ezelőtt ön szavát adá, hogy teljes szabadságát nem fogja Kölube visszatérésre használni: ön ezt lélekismeretesen megtartá, 's én most föloldozom önt adott szava alól, azon kikötéssel, hogy ha metalan Kölube menni szándékoznék, azt előbb ne tegye, mint ha a' kinevezett segéd oda érkezendik, 's az érsekség igazgatását átveendi. Azon gondolat, miszerint ön zendítő eselszövényeket koholt, mindig távol vala tőlem, 's hatóságim azt már tetteleg megczáfólká. Minthogy azonban ön 's olly tisztcsaládja azt ohajlja, hogy e' nyilatkozást én magam fejezzem ki, örömmel használok ez alkalmat, önt bizonyossá tenni arról, hogy olly gyanúra legesekélyebb okom sem vala. Azon szíves kívánattal, hogy ezen bizonyágtételelem önnek érdemlett megnyugtató biztositson, 's hogy a' gondviselés engedje, miszerint békés öregség-élvezésben még sokáig örvendhessen az egyházi béke helyreállításának, őszinte tisztelettel maradok főtiszteletésednek jóakarója Frídrik Vilmos.” — A' bajor koronaörökös megkérété meghatalmazott képviselő által Mária, porosz kir. hg Vilmos leánya kezét.

Khina.

(Amoy szigetét az angolok elfoglalják.) Amoy egy kis sziget, hason nevű várossal 's egy tág, biztos kikötővel, Khina Fokiai kerületében. Ezen főerősség ostromát egy jelen volt angol tiszt sept. 21-ki leírása szerint az angolok aug. 21-ég oda hagyván Hongkongot, 25-én nap szálltakor a' szép Amoy-kikötőben vetének horgonyt, 9 hadi hajó, 4 hadi gőzös és 21 szállító-hajóval 's több mint 2000 emberrel. Néhány apró hajót, 7 hadi hajót, 1 gőzöst és 1000 embert hagytak a' délszaki partok őrzéséül. Más nap hajnal hasadtakor khinai követ jelent meg tudakozni: nem kereskedés végett érkezének e' hajók? De most az egyszer nem thea, nem selyem csábitá őket oda. Reggeli 9 órakor megharsant a' csataszó, 's délutáni 1 órakor szél támadtával két hajó a' sziget jobb oldala felé kanyarult 's megnyitá tüzét a' khinai ályutelepre; három hajó a' baloldalt támadta meg, míg a' sorhajók a' kikötő közepéből szórak villámikat. Az ostrom soká tarthatott volna eldönthetetlenül, mert a' khinaiakat a' kiálló gránitfalak eléggé védheték, ha Gough tábornok az irlandiakkal a' megtámadásba új erőt nem önt vala. Katonásága kiszállott, 's néhány percz mulva brit zászló lengett a' bástyákon, a' megrémült ellenség futás közben még elsütvén kanócczal gyuló puskáit, a' város felé iramlott. Épen midőn ezen tábornok így győzedelmeskedék, megszál a' 26-ik ezred egy osztálya a' sziget Cohunsu nevű részét, hol a' khinaiak kissé tovább tudtak elmentállani, de szürkületkor a' jobb oldal minden ályutelepei a' megtámadók kezében valának. Következett nap Sir Gough diadalmenetét tartá a' városba, honnan a' lakosság már jobbadán eltakarodék. Aug. 29-én Nemesis nevű hajó a' kikötő bal oldalát támadá meg 's minden ellenállás nélkül megvevé. Az angolok közül 1 sem esett el, a' khinaiak pedig mintegy 150 férfit 's körülbelül 400 ályut veszének. Aug. 31-én zsákmányolni kezdék a' várost; a' fokiai alkirály, ki a' pusztítás tanúja volt, néhány mandarinnal együtt a' szárazföldre futamlott. A' második mandarin, midőn vesztét látta, a' tengerbe veté magát, inkább a' halál karjaiba, mint kezeinkbe, jutni akarván; egy más mandarin előre vergődő katonáink szemök láttára nyakát szelte. A' sziget megszállásaul 500 ember, egypár hajóval maradván, a' többi hadnép sept. 2-án Ningpo és Csuzan felé evezett, a' telet ez utóbbiban töltendő. E' győzelmet az angol meghatalmazott, Pottinger ünnepélyes köriratban adá tudtukul az angol alattvalóknak.

Olaszország.

Három év előtt az orosz koronaörökös Rómában igen szíves tisztelettel fogadtatott, mi az orosz udvart a' szentszékekkel barátságos viszonyba hozá. 'S a' czár legközelebb személyes vonzalma tanuságát akarván adni, egy drága edényt küldé a' pápának, malachitból jaspis talapzattal Péterváron készültet, mellyet ő szentsége kedves meglepetéssel fogadván, a' vaticani museumban állittata fel. Az orosz követségi titoknok pedig, ki ez első ajándékot, mit pápa czártól kapott, átnyujtá, szerencsés volt a' pápától egy gyémántos szelenczét ő szentsége képevel, kapni.

Cserkeszföld.

„Moniteur Parisien“ szerint a' mult őszi orosz táborozás a' cserkeszek ellen szerencsétlenül ütött ki. Még a' nyáron kellett Aurepp tábornoknak Arderből kiindulnia, de katonáit nehéz betegség akadályozá, 's csak octoberben foghata fegyvert 11 ezer orosz a' Kamyschlar és Pschad közt lakó néptörzsökök ellen. Ezen népek azonban sokkal serényebbek valának, hogysem a' megtámadást bevárták volna. A' rengeteg erdők közepett megrohanák az oroszokat 's 500 közlegényt és 27 tisztet elejtettek. Az egész táborozás 6 — 8000 orosz éltebe került, kik többnyire betegségben hulltak el. —

Külföldi elegyhir.

Londoni hírlapok szerint a porosz király a keresztelési szertartások után meglátogatandja Edinburghot 's a skót felföldet, utját pedig tartományai felé Párison keresztül veendő. — A belga király jan. 20án indul Londonba, a walesi herceg keresztelőlőjére. — Brüssel város pénzügyi állapota nem igen virágzó, mivel előbbi jövedelmei rosszul kezeltettek; legújabb hír szerint a városházat is el akarják hagyni, 's eladását már a legfelsőbb törvényszék is helyben hagyá. E szerint a pompás régi épület vagy romba fog döntetni, vagy valami gyárrá torzítottatni. — A németalföldi király-nagyherceg Luxemburg részére egy új lovag-rendet, a tölgykorona rendét, alapította. — Narvaez spanyol tábornok, ki O' Donnell lázadása alatt Andalusiába vonult a népet Kristina részére bujtogatni, jan. 5én Gibraltarból Párisba érkezett. — „Courrier de la Gi-

ronde" szerint egy bordeauxi, Foulquier nevű ur az optika körében jeles találmányt tön. Ő t. i. eszközt talált fel, mellyel daguerrotyp segedelmével a levett tárgyaknak színezetet is adhatni, 's találmánya bizonyosságul Bordeaux város sz. András nevű részét tökélyesen vette le. — A Morning Herald szerint az angol kormány elhatározá. Amerika csendes tengeri délpártja és Uj-Seeland's az ausztráliai gyarmatok közt egy gőzhajó-vonalat felállítani. — Hire jár, miszerint a panamai hatóságok az ottani földszorosan keresztül vezetendő vasutvonallétesítésére egy angol mérnököt biztak legyen meg 's igen kívánják, hogy a vasut egy angol társaságtól vétessék célba, mellynek a legnagyobb szabadtékekkel készek kedvezni. — Lissaboni hírek szerint Joinville francia kir. herceg dec. 24én érkezett oda amerikai utjából, melly Uj-York és Lissabon közt 25 napig tartott. A hg a városban szállott meg, de minden este visszatért hajójába, hol őt Dona Mária dec. 26kán fényes kísérettel látogatta meg.

É R T E S I T Ó.

Előfizetési kérelem.

2) Egy hont vesztett, de a kedves magyar hazában menedéket talált szerencsétlen lengyel nemes jelenik meg személyében a két nemes haza nagyérdemű olvasó közönsége előtt, esedezve kegyes pártfogásukért. — 1832 végén jutottam én Magyarországra 's itt a részv. ö. szíveket 's azokból kivirágzó ns teteket dusan termő hazában kívántam elvárni honom sorsának reményelt jobbra fordulását. Ausztria, Orosz 's Poroszországok közt kötött kölesönös szerződés, melly több hozzám hasonló szerencsétlennek e' honban csendes nyugalmat nyújtott, az ausztriai Szemlé- lőben 1834elején kihirdettetvén, minden olyan lengyel menekvőnek, ki 1832 's 33. évben ez országban tartózkodott, biztos menedéket ígérvén, mintán honom köz- sorsának mostohasága tölem minden reményt elzárt az odai visszatérhetés boldog- ságával élhetni, hogy jótévdöm szívességével illy hosszal élés visszaélésé ne fajul- jon 's e' mellett zsenge ifjúságotól fogva csendes foglalatossághoz szokván, töre- kedtem munkás 's csendes eltartó életmódra szert tenni; e' célból választottam a' literáriai pályát 's ohajtánám jelenleg már kész muukámat, „Krakó 's környéke hi- teles adatokból merítve, melly a' szokott vizsgálaton is szerencsésen átesett, magyar nyelven kiadni. De minthogy körülményim nem engedik azt magam tehetségéből véghezvihetni, amalfogva bátor vagyok a' két m. ns haza olvasó közönségét mély tisztelettel kérni, hogy szívére vevén elhagyott sorsomat, ezen csekély munkám mellett tett iparomat számos előfizetéssel jutalmazni méltóztassék. Eddig is már több ns megye jelesül: Abauj, Borsod, Torna 's t. ügykezetemet kegyesen fogadva, munkám kiadhatását hathatósan előmozdítani hazafitai kötelességnek nézte. Mun- kám, melly nyomtatásban mintegy 11 ívet teend, folyó évi april elején sajtó alá jön, egy csinos borítékba kötött velin példány előfizetési ára 2 fr. p.p. az előfizetés f. e. mártius végig; minden általam alázzattal megkért czímteljes hazafi mély tisztelettel kérelek, hogy az előfizetési díjt az előfizető urak névjegyzékével együtt vagy hoz- zám, vagy Budapestre Eggenberger 's f. fia, Kassára Hagen Károly könyvkeres- kedő urakhoz a' kitett határidőig biztosan beküldeni kegyeskedjenek. Kelt Kassán jan. 1jén 1842. évben. lak. Nagorszky Bódog. m. k. Nagyuteza Darvas Jós. ur házb.

2) Uradalmi jogok 's földek haszonbérlete.

A' csákovai királyi alapítványi uradalom reszerül közhírre tetetik; hogy f. e. Februarius 15kén, reggeli órákban, Csákován a' tiszttartói iróteremben, tartandó nyilvános árvere alkalmával, a' fensőbbi jóváhagyás fentartása mellett, következő jogok 's uradalmi földek fognak bérbe adatni: u. m.
1-ör A' Halászat Petrományba, Iklodán, Ujlukon, Unipon 's Giládon.
2-ör A' nádályszedés Csákován 's Giládon.
3-ör Egy contractualis házhely Csermán.
4-er Uradalmi földek 's pedig:

szilvá- sok.	malom földek	majorsági földek		kivágá- si földek
		szánthatók	legelőnek valók.	
H o l d a k.				
Obádon	6	3 ⁶⁰⁰ / ₁₆₀₀	33 ⁶⁰⁰ / ₁₆₀₀	—
„	3	—	53 ⁴⁹³ / ₁₆₀₀	—
„	1 1/2	—	—	28
Petrományban.	—	5	1400	1661
Zsebelyen	—	—	—	288
Oláh-Sztamorán	—	—	—	—
Iklodán	—	—	—	213 ⁹³⁰ / ₁₆₀₀
Unipon	—	—	—	—
Giládon	—	—	6	—

A' bérleti szándéklók elegendő bánatpénzzel ellátva ezennel illendően meg- hivatnak. Kelt. Csákován, Január 9kén 1842, a' csákovai kir. alapítványi uradalom tiszttartósága által. Zák József, s. k. tiszttartó. 3)

POZSONY NAGYSZOMBATI VASUT.

3) A' pozsonynagyszombati első magyar vasutvállalati társaság igazgatósága a' tez. részvényeseket rendkívüli közgyűlésre hívja meg, folyó
1842iki február 21kére,

hogy, mintán akkor az új részvény-kibocsátás elégségét a' pálya bevezése te- kintetéből már meg lehetend itélni, további határozatok hozathassanak. Ez a- kalommal emlékeztethetni véli az igazgatóság a' tez. részvényeseket, misze- rint most, midőn az egészen befizetett ideigl. jegyek valóságos részvényekkel fognak kieserlthetetni, 's átiratási díj nélkül irathatnak másokra által, szíves- kedjenek az eredeti részvényeket a' valódi tulajdonosokra átiratni, hogy az igaz- gatóság a' vállalat valódi érdekeit is ismerhesse, 's a' gyűlésben részvételre még külön is meghihassa. E' közgyűlés az itteni Casino-épületben (irgalmasok tére, 247 szám 1ső emelet) délelőtt pontban tíz óraker fog tartatni.
Pozsony, dec. 29én 1841.
A' pozsonynagyszombati első magyarvasut- vállalati társaság igazgatósága. 3)

2) **Köszönet.** Gróf János a' pécsi arany hajó 6 esztendeig volt vendéglője, a' nagyérdemű közönségnek hozzá vi- seltetett bizodalmaért hálás köszöne- tét nyilatkoztatja. — Minthogy pedig je- lenleg a' főtezában a' püspöki Lyceum mellett Magyar Királyhoz czimzett, 's a' nagyérdemű közönség kényelmére fölépített egy emeletet, 16 ujdun buto- rozott szobából, felső 's alsó emelet- ben izletes ebdlől, billardból alkál-

mas istálló, tagas kocsiszinből álló tulaj- don házába folyó 1842ik esztendei jan. 1jén átköltözött; magát továbbá is a' nagyérdemű közönség kegyességébe a- jánlja; ígérvén, hogy pontos 's jutal- mas áron t. czimzett pártfogóit szol- gálni kész. — Jelen vendéglőnek ki- látása a' főpiacra 's Pécs város ki- es ligetjeire szolgál, melly a' tisz- tes vendégeket gyönyörrel lependi meg. 3)

Házeldás Ujvidéken.

2) Ujvidék szabad kir. városban, az ugynevezett Illics vagy Kiss féle 50sz. a. 's „hét választóhoz“ czimzett lakház 's vendéglő az urutezában f. évi február 13án délutáni 3 óraker, vég- rehajtás utján nyilvános árverésen a' legtöbbet ígérőnek eladatik. (G r e g u s 3)

Sarokházhely-eladás.

2) Pesten, leopoldvárosi kétsasutezá- ban, 264 számú sarokházhely, mellyen szilárd építésű ház áll, hat szobával, ju- talmas föltétek alatt szabad kézből el- adandó. Bővebben értekezhetni ugyan- legtöbbet ígérőnek eladatik. 3)

(6) Kir. haszonvételek árverése.

2) A' nm. magyar k. udv. kamra rendelése következtében közhírre tetetik, hogy f. 1842iki január 27kén az obudai kir. kamrai praefectusi hivatalnál:
1) a' vadászat a' budakeszi 's budaörsi határban.
2) a' kőbányák a' zsámbéki 's bogdányi határban.
3) a' koresma 's mészárszék Kospallagon nyilvános árverés utján 1842ki majus 1sejéitől kezdve 3 egymásutáni évre ujonnan bérbe fognak kiadatni.
Bérleti kívánók tehát a' főnebbi napon 's helyen reggeli 9 órára hivata- losak, szükségese bánat- 's ováspénzzel, 's egyéb megkívántató eszközökkel.
A' bérleti föltétek a' nevezett hivatalnál korábban is megtekinthetők.
Árverés után semmi ajánlat nem fogadtatik el. 3)

2) Biharmegyében N. Várad 's Debre- ezen közt a' nagy országút mellett hely- zett **nagymarjai puszta** három ezer 's néhány száz hold kiterjedésű most tavasztól vagy még előbb is, hat vagynyolez évre több rendbeli jármos ökrökkel, igabeli 's ménesebeli lovak- kal, ahozvaló szekerekkel 's egyéb ké-

születekkel, gulyabeli marhákkal, egy nyíresű jó fajta juhokkal, sertésekkel, gazdasági épületekkel, öt száz köböl részint gabona, részint árpa 's szemes tengerivel, elegendő takarmánnyal á- rendába adandó. Ertekezhetni bérment levelek által Debreczen 's Pocsajon át Nagy-Marján a' tulajdonossal Beöthy Lászlóval. 3)